

ROYAL ARCTIC

NR. 38 UPERNAAQ · FORÅR 2007

▲ Alice Clasen Nuummi Royal Arctic Linep qullersaqarfiani sulisoqarnermut imikkooortoqarfimmi sulisuvoq. Alice umiarsuuaatileqatigiiffimmi allaffimmiutut ilinniarsimavoq, Nunatsinnilu nalunaaquttap akunnermusiallit aningaasarsiaat suliarisarpai.

Alice Clasen er medarbejder i personaleafdelingen på hovedkontoret i Royal Arctic Line i Nuuk. Alice er kontoruddannet i rederiet, og tager sig af aflønnin-gen af de timelønnede i Grønland.

Naqitaq 'Royal Arctic' Royal Arctic Line A/S-imit saqqummersinnegartarpoq. Bladet 'Royal Arctic' udgives af Royal Arctic Line A/S

Akisussaasutut aaqqissuisoq/Ansvarsh. red.: Ivalo Egede
Aaqqiss./Red.: Ivalo Egede, Jan Boman & Nauja Brøns
Nutserisoq/Oversætter: Peter Olsen Lennert
Aaqqissuineq naammasivoq/Red. afsluttet 1. februar 2007

Ilusilersuisoq suliarinnittorlu/Layout og produktion:
Tegnestuen Tita
Naqiterisoq/Tryk: Brix & Brix
Naqiterneqartut amerlassusiat/Oplag: 4.300

Saqqaa: Skibsassistent Lars Kieler Holmbæck Mary Arcticami inuttaasoq matuersaatip assinganik assillartarlimmik tujuuluarluni Royal Arctic Linemi naleqartitatsinnik pingasusunik ersersitsisumik:

- Pliertortumik kinguneqarlumillu attaveqatigiittarpugut
- Pitsaasumik sullissisarpugut anguniakkat ersarissut tunngavigalugit
- Ilumoorussivugut, tunniusimavugut nammineersinnaallutalu

Forside: Skibsassistent Lars Kieler Holmbæck fra 'Mary Arctica' med en Royal Arctic Line T shirt med en nøgle, der symboliserer vore tre værdier:

- Vi kommunikerer hurtigt og effektivt
- Vi leverer høj kvalitet ud fra klare mål, og
- Vi er loyale, engagerede og selvstændige.

Assillisoq/foto: Lars Svankjær.

ROYAL **ARCTIC**

Royal Arctic Line A/S · Postboks 1580 · 3900 Nuuk
Oqarasuaat/Telefon +299 34 91 00 · Fax +299 32 35 22
marketing@ral.gl
www.royalarctic.gl

Arnaq atorfimmi qaffasissumi

Jette Larsen piffissami sivikitsumi suliffeqarfissuarmi Royal Arctic Line A/S-imi siulersuisuini siulittaasooreerluni Arctic Umiaq Line A/S-imi pisortaaningornissani toqqarpaa

Jette Larsen Royal Arctic Linemi siulersuisuini siulittaasussatut toqqarneqarami ima oqarpoq: - Kalaallit suliffissuat pitsaanerpaq nunarsuatsinnullu tulluurtuusooq pilersissavarput. Tulluusimaarutigissavarput umiarsuaatileqatigiiffeqaratta umiarsuaatilmik, suleqatigiit aamma nioqqutissat nunarsuatsinni allanut unammillerluarsinnaasunik.

Royal Arctic Linemi siulersuisuini siulittaasuulluni kajuminnarluarsimavoq ilinniarsiulluarsimallunilu, Jette oqarpoq nangilunilu: - Paasivara suliffeqarfik pitsaasuusooq ajunngitsumillu ingerlatsiniartuusooq. Isertugaqartoqarsimangilaq, aamma ajornartorsiutinik aqqikkuminaatsunik oqaluuserisaqartilluta paasissutissanik pissarsiniaraangatta tamanna uppernassu-

silimmik pikkorissuseqarluartumillu pisarpoq. Suliffeqarfik suliffeqarfittut pissuserissaartutut ingerlanneqarpoq inuiaqatigiit illersortariaqagaannik.

Royal Arctic Linemi pisortaanerup Jens Andersenip nuannaarutigaa Jette Larsen suleqataalerat, siullermik siulersuisuini siulittaasutut maannalu Arctic Umiaq Linemi pisortaanertut: - Jette piginnaaneqarpoq siulersuini siulittaasuunisamat aamma Arctic Umiaq Linemi pisortaanissamat. Taamaattumik umiarsuaatileqatigiiffittut Arctic Umiaq Line ingerlateqqinniarneqalerat nalornisoortorujussuuvunga. Tassanimit pisortassatut tulluortorujussuuvooq. Arnaaneralu iluaqutaaginnassaaq Namminersornerullutik Oqartussat suliffisuaqarfinni arnat amerlanerulernissaat kissaatigimmassuk.

Arctic Umiaq Line pisortaq Jette Larsen

Adm. direktør i Arctic Umiaq Line Jette Larsen

Sooq Jette Larsenip siulersuisuini siulittaasuunerminit nammineerluni tunuarpa? – Umiarsuaatileqatigiiffimmi sulias-

IVALO EGEDE

sat unamillernartut aaqqissutissarsiornissaanni suleqataarusunneruvunga qinnuteqarlungalu umiarsuaatileqatigiiffittut aaqqissuuteqqitami Arctic Umiaq Linemi pisortaanertut qinnuteqaqqullunga kajumissaarneqarama, Jette Larsen akivoq.

Atorfinittut siullersaat

Jette Larsen suleqataalu qaninnerpaat Nuummi allaffeqarfimmi allerpaami allaffeqarput. Jette siullersaalluni atorfinitsinneqarpoq Royal Arctic Line 1993-imi suliffeqarfinngortinneqarmat. Taamanikkut umiarsuaatileqatigiiffimmi J. Lauritsenimi atorfeqarpoq Kalaallit Nunaannut Danmarkimullu uteqattaartuarluni, taamanikkulli angallassinermik suliaqalerluni. 1995-imi Namminersornerullutik Oqartussani Angallassinermut Pisortaqarfimmi aallartippoq, kingornalu Arctic Umiaq Linemi ukiuni arfineq pingasuni atorfeqarluni. Siullermik innuk angallassinermi pisortatut kingornalu tuniniaanermut nittarsaassinermullu pisortatut. Sivikitsumik Air Greenlandimi atorfeqariarluni talittarfimmut uterpoq.

Orsugiamik akuugaalluartoq

Taamatut Jette imminut taasarpooq, Arsummi peroriartorami kulturit marluk tunuliaqutaralugit: - Pissarsiaqarluarsimasutut misigaanga, pissutigalugu qallunaanut kalaallinullu ajornannginnerusumik attaveqarsinnaagama, oqaatsit taakku marluk sapinnginnakkit eqqarsariartaasiallu ilisimagakku. Aamma inuit allaanerulluinnartumik tunuliaqutaqartut ajornannginnerusumik paasisinnaanerulersarpakka.

- Ilaqutariinneq pingaartippara. Kisianni isertorsinnaanngilara 50-inik ukioqarama, aamma 56-iunera tulluusimaarutigiga, Jette illaatigaluni oqarpoq, imminut pingaartippalugani tulluusimaarutigerpasiganilu. Imminni uia Ole ernalu Inunnguaq aqqaneq marlunnik ukiulik inooqatigai. Ole kalaallinit pigineqartumi aatsitassanik misissuineramik suliffeqarfimmi Nuna Mineralsimi pisortaaneruvoq. Jette aamma paneqarpoq, Aaja 30-liingajalersoq, qanittukut Nuummut utertoq ukioq ataaseq FN-imi juniorrådgiveritut atorfeqareerluni. ■

En kvinde på toppen

Jette Larsen valgte at blive direktør for Arctic Umiaq Line A/S efter en kort tid som bestyrelsesformand for hele koncernen Royal Arctic Line A/S

Da Jette Larsen blev udnævnt som bestyrelsesformand i Royal Arctic Line sagde hun: - Vi skal være en super grønlandsk virksomhed, som tænker globalt. Vi skal være stolte af, at vi har et rederi, der dels har en flåde, en medarbejderstab og nogle produkter, som er konkurrencedygtige internationalt.

- At være bestyrelsesformand i Royal Arctic Line har været utroligt positivt og lærerigt, siger Jette og fortsætter: - Jeg oplevede organisationen som ren og retlinet. Der var ingen skjult dagsorden, og alle oplysninger man skulle bruge i forbindelse med drøftelse af selv komplekse problemstillinger, var på et meget troværdigt og professionelt grundlag. Og Direktionen har stor bevågenhed omkring uddannelse og ikke mindst respekt for at virksomheden er grønlandsk og agerer som sådan. I det hele taget har selskabet en virksomhedskultur, som samfundet skal værne om.

Royal Arctic Lines administrerende direktør Jens Andersen er glad for at have fået Jette Larsen ombord, først som formand for bestyrelsen og nu som direktør i Arctic Umiaq Line: - Jette har jo både kompetencen til at beklæde posten som bestyrelsesformand og som direktør Arctic Umiaq Line. Så det var noget af et dilemma, jeg stod i, da vi genetablerede Arctic Umiaq Line. Hun var jo oplagt til direktørposten der. At hun så oven i købet er kvinde falder fint i tråd med Grønlands Hjemmestyres ønske om at få flere kvinder ind i ledelsen af de store virksomheder.

Hvorfor opgav Jette Larsen frivilligt sin taburet som bestyrelsesformand? - Jeg ville hellere arbejde konkret med at løse de mange udfordringer i rederiet, og slog derfor til, da jeg fik tilbuddet om at blive direktør for det genetablerede selskab Arctic Umiaq Line, svarer Jette Larsen.

Den første ansatte

Jette Larsen og hendes nærmeste medarbejdere har kontor i stueetagen på Royal Arctic Lines hovedkontor i Nuuk. Jette var faktisk den allerførste, der blev ansat, da Royal Arctic Line blev etableret i 1993. Hun var dengang ansat i rederiet J. Lauritsen og pendlede mellem Grønland og Danmark, og har været i transportbranchen lige siden. I 1995 startede hun i Trafikdirektoratet i Grønlands Hjemmestyre, og derefter havde hun otte år i Arctic Umiaq Line. Først som passagerchef og siden som salgs- og marketingchef. Efter en kortere periode i Air Greenland er hun nu vendt hjem til havnen.

En god kryolitblanding

- En god kryolitblanding, det kalder Jette sig selv fordi hun med sin opvækst i Arsuk er vokset op med to forskellige kulturelle baggrunde: - Jeg føler mig rig fordi, at det er væsentligt lettere at henvende sig til både danskere og grønlandere, når man kan begge sprog og kender begge mentaliteter. Det er også nemmere at forstå folk med en helt anden baggrund.

- Privat er jeg meget privat. Men det er ingen hemmelighed, at jeg er 50 år, og en meget stolt 56'er, siger Jette, der virker uhøjtidelig, helt nede på jorden og totalt uimponeret, med et stort grin. Hjemme er det Jettes mand, Ole og sønnen Inunnguaq på 12, som fylder. Ole er direktør for det grønlandske mineralefterforskningsfirma Nuna Minerals. Jette har også datteren Aaja på snart 30 år, der netop er flyttet hjem til Nuuk efter et år som juniorrådgiver for FN. ■

◀ Arctic Umiaq Linemi pisortaaneq, Jette Larsen.
Adm. direktør i Arctic Umiaq Line, Jette Larsen

LARS SVANKVJER

Nuummi umiarsu

Nuummi umiarsualivimmi sulisartut nalunaquttap akunnermusiallit taarseraanerujussuat annikillisarniarlugu Royal Arctic Havnesevicep sulisut pikkorissartippai tarnikkut sullivinni avatangiisit pitsanngorsarniarlugit.

Nunatsinni umiarsualivinni immikkoortortaqaqfimmi pisortanngorlaaq Taitsiánguaq Holm Olsen suliffitaani 'isit nutaat atorlugit' isigivaa, maluginiarpaa Nuummilu umiarsualivimmi sulisartut nalunaquttap akunnermusiallit akornanni taarseraanerujussuaq maluginiarpaa. Oqarporlu: - Sulisut nalunaquttap akunnermusiallit 80-it akornanni piffissami januaarimit septembari 2006 tungaanut taarseraanerup qaffasissusia 40-t missaanniissimavoq, uangalu isumaga malillugu tamanna annertuvallaarpoq. Nangipporlu: - Sulisut suliunnaaraangata aperineqartarnerrat suna tunngavigalugu suliunnaartarnersut ileqquusimangilaq, kisianni taarseraaneeq taamak annertutigippat taava uanga isumaqarpunga nutaanik iliuseqartoqartariaqartoq.

Royal Arctic Linemi oqariutuutaani imatut allassimasoqarpoq: 'Qularnaassavarput sulisutta sulinerisa imaqraruarnissaat kaammattuineq aamma naleqartitavut qitiutillugit.' Tamanna imatut paasisariaqarpoq ataavartumik sulissutigineqartariaqarpoq suliffeqarfiup pitsanngorsarneqartuarnissaa. Sulisugut tassaapput suliffeqarfimmi atugassagut pingaarnerpaat. Sulinerminni pitsaasumik pineqarlutik misigisimasariaqarput minnerunngitsumillu pingaartinneqarlutik misigissallugu.

Piviusunik iliuseqarneq

Taitsiánguup umiarsuamillu kiffartuussivimmi sulisuisa qullersaqarfimmiit sulisuusimasut sianerfigeqattaarpaat aperalugillu sooq soraarsimansut. – Nalunaquttap akunnermusiallit uagutsinni sivikitsuinnarnik sulisimasut oqarasuaatikkut oqaloqatiginerisa paasinarsisippaa qanoq ililluta pitsanngorsaasinnaanersugut, Taitsiánguaq oqarpoq nangillunilu; - Pisariaqarpoq pisortat sulisartunut qaninnerullutik inissisimasut sulisartut ajunngitsumik pineqarnissaat eqqummaariffiginerussagaat. Taamaattumik ulluni makkunani Taitsiánguaq umiarsualivimmi aqutsinermut aamma inuttut ineriartornermut tunngasunik sulisunik pikkorissartisivoq.

Taitsiánguummi toqqarsimavaa pisortat sulisartunut qaninnerullutik inissisimasut allanngortiterinermi aallaqqaataaniit nagga-

Apersuinerimi nalunaquttap akunnermusiallit 40-t akornanni inuit 16-it piffissap ingerlanerani soraarsimasut pissarsiarineqarput. Akissutaat tunngavigalugit makku inermilluunneqarput:

- Sulisut soraarsimasut amerlanersaat 20-t aamma 25-t akornanni ukioqarput
- Soraarsimasut amerlanersaat qaammatit marluk ingerlaneranni soraarsimapput

alivimmi inuttut ineriartorneq

taanut peqataatinniarlugit. Taakku sinnerlugit ajornartorsiu-
tit aaqjinniarnagit pisussanngortippai aamma nammineq aki-
sussaaffeqalernissaannik. Taamaalillutik pisortat sulisartunut qa-
ninnerullutik inissisimasut maannakkumiit eqqarsaatigilertari-
aqarpaat sulisuminnut tusarnaarnerulernissartik, kisianni aam-
ma namminneq qanoq illillutik kaammattuissanerlutik peqataatit-
sissanerlutillu.

Allannguinerit nuannaarutigineqartut

Taitsianguup tulluullugu iliuuserisaa tassaavoq avammut nassius-
sasanik qerititsivimmi sulisartut nalunaaquttap akunnermusiallit
ataatsimeeqatigerat. Umiarsualivimmi sulisartut sinneri piffissa-
mi qanittumi aamma taamatut iliorfiginiarpai.

Ataatsimiinnermi sulisartut piuffigivai namminneq siunner-
suuteqaqqullugit suliffeqarfiup qanoq pitsanngorsameqarsinnaane-
ranut tunngasunik. Morten Themothæussenip ataatsimiinneq
nuannaarutigaa. Angut taanna oqarpoq: - Kilisaatit tikinneran-
ni ulapittarpugut, tamatumani malugisinnaasarpugut piffissap
ingerlanerani suleqatitta taarsaannerat annertoq, taamaat-
toqartillugu ulapinnerulersarpugut, nangipporlu: - Ataatsimiinne-
rup kingorna immitsinnut ikioqatigiissinnaaneq pikkorinneruffi-
lerparput oqaloqatigiittarnerpullu pitsaanerulerpoq. Tassa imaap-

poq ilagut tatiginerulerpagut ataqatigiinnerpullu pitsaaneruler-
poq, kiisalu suliartoqqinnissarput nuannarinerulerparput. Nalu-
naaquttap akunnermusiallit namminneq pitsanngorsaanissamat
siunnersuutaat attatiinnamiarlugit ukiup ingerlanerani kingusin-
nerusukku Taitsianguup ataatsimeeqatigigeqqinnarpai.

Royal Arctic Linemi sulisoqarnermut pisortaanikoq Søren Pe-
ter Jensenip apersuisimanagerit aamma ataatsimiititsisimanagerit
nuannaarutigai, tassami maannakkut piviusumik tunngavissa-
qalerput umiarsualivimmi sulinermut tunngasut ingerlaavartu-
mik pitsanngorsanissaannut. Taamaattorli erseqqissaatigaa pi-
ngaaruteqartoq eqqaamassallugu sulisartut akornanni uteqat-
taartoqarsimasinnaanera. Tassa imaappoq taamaatissimasut
ilaat piffissap qaangiussimasup ingerlanerani aallarteqqissimasin-
naasut.

Ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu anguniagaq

- Apersuinerit, ataatsimiititsinerit aamma malitsigitillugu sulisu-
nik ataatsimiititsisarnissat ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu ki-
nguneriniartussaavaat nalunaaquttap akunnermusiallit akornanni
sulisutta aalajaatsuunerulernissaat. Tamatuma periarfississavaa-
tigut allanik suliaqarnissatsinnik sulisunik taarsaattunik ilinniar-
titsiuaannanata, Taitsianguaq Olsen naggasiivoq. ■

Amos Nielsen aamma Otto F. David-
sen pikkorissartut
*Amos Nielsen og Otto F. Davidsen
på kursus*

Personlig udvikling på havnen i

Med et ønske om at mindske udskiftningen blandt timelønnede medarbejdere på havnen i Nuuk, har Royal Arctic Havneservice holdt kurser for at forbedre det psykiske arbejdsmiljø.

Den nye divisionschef for havnene i Grønland, Taitsiánguaq Holm Olsen - i daglig tale kaldt Taitsi - ser med nye øjne på sin arbejdsplads, og har bemærket den store udskiftning blandt de timelønnede medarbejdere på havnen i Nuuk. Han siger: - Ud af 80 timelønnede medarbejdere har omsætningen været på cirka 40 i perioden fra januar til september 2006, hvilket efter min mening er alt for mange. Han fortsætter: - Det har ikke været kutyme at spørge medarbejderne, hvorfor de sagde op, men når udskiftningen er så stor, mener jeg, det er nødvendigt med helt nye tiltag.

I Royal Arctic Lines mission står der nemlig: 'Vi tilstræber et meningsfyldt arbejdsliv for vore medarbejdere gennem motivation og med fokus på vore værdier'. Det betyder, at vi til stadighed arbejder på at forbedre arbejdspladsen. Medarbejderne er vores vigtigste ressource. De skal have det rart på arbejde og opleve at de er værdsatte.

Konkrete tiltag

Taitsiánguaq og hans medarbejdere i havneservice på hovedkontoret ringede rundt til de tidligere medarbejdere og spurgte dem hvorfor de sagde op. - Telefonsamtalerne med de timelønnede, der kun blev hos os i kort tid, gav os en indikation af, hvor vi skal sætte ind med forbedringerne, siger Taitsiánguaq og fortsætter: - Der er behov for at mellemlederne bliver mere fokuserede på at pleje medarbejderne.

Derfor er Taitsiánguaq i disse dage i gang med at afholde kurser i ledelse og personlig udvikling for havnefolkene. Taitsiánguaq har nemlig valgt at involvere mellemlederne i ændringerne fra start til slut. I stedet for at forsøge at løse problemerne for dem, involverer han dem og giver dem medansvar. Mellemlederne skal således allerede nu tænke over, at de skal være bedre til at lytte til deres medarbejdere, men også hvordan de kan motivere og engagere dem.

NAULIA BRØNS

◀ Vivi Lynge Petrusen, Piitaaraq Falksen aamma/og Justus Rosbach

Piitaaraq Jonassen, Thomas Filemosen, Taitsiánguaq Holm Olsen, Vivi Lynge Petrusen aamma/og Adolf Høegh ▶

Under rundspørgen fik man fat i 16 personer ud af de 40 timelønnede, som har sagt op i perioden. Ud fra disse svar har man blandt andet konkluderet følgende:

- De fleste der har sagt op, er i alderen 20 – 25 årige
- De fleste der har sagt op, sagde op inden for to måneder

Glæde over ændringer

Det næste, Taitsiánguaq gjorde var at holde et møde med de timelønnede medarbejdere i exportfryseren. Resten af medarbejderne på havnen vil han involvere inden så længe.

På mødet bad han medarbejderne om at komme med forslag til, hvordan de selv kan være med til at forbedre arbejdspladsen. Morten Themothæussen er glad for mødet. Han siger: - Ved trawleranløb har vi travlt, og her kan vi godt mærke, hvis der i en periode er for stor udskiftning blandt kolleger, for så skal vi løbe ekstra stærkt. Og han fortsætter: - Efter mødet er vi blevet bedre til at hjælpe hinanden, og vi taler bedre sammen. Det betyder, at vi stoler mere på hinanden, og at sammenholdet er blevet bedre, og vi er glattere for at gå på arbejde igen. For at fastholde de timelønnede i deres egne forslag til forbedringerne, skal de og Taitsiánguaq mødes igen senere i år.

Tidligere personalechef i Royal Arctic Line, Søren Peter Jensen er glad for, at rundspørgen og møderne er foretaget, for nu er der noget konkret at gå ud fra i arbejdet for fortsat forbedring af arbejdsforholdene på havnen. Han understreger dog, at det er vigtigt at huske på, at der kan være enkelte gengangere. Det vil sige, at nogle af dem der er holdt op, godt kan være startet igen indenfor perioden.

Målet på længere sigt

- Rundspørgen, møderne og de opfølgende møder med medarbejderne skal på sigt gerne betyde, at vi får en stabil medarbejderstab blandt de timelønnede. Det vil give os mulighed for at bruge krudtet på andet end konstant at skulle lære nye folk op, slutter Taitsiánguaq Olsen. ■

Royal Arctic Line A/S-imi suliniutit

Upernaap ingerlanerani Royal Arctic Linemi suliniutinut aqutsineq pillugu pikkorissartitsivugut. Tassami umiarsuaatileqatigiiffimmi suliniutinut tunngatillugu assigiimmik ineriartortitsinissaq pingaaruteqarpoq, taamaalilluta suliniutit aallartissallugit toqqakkagut iluatsittumik ingerlattarniassagatsigit.

Aningaasaqarnermut pisortap Lars Thorup aamma Royal Arctic Linemi suliniutinut allattoqarfimmi ingerlatsisuuvoq suliaq assut pissanganartippaa: - Assorsuaq pingaaruteqarpoq suliniutit eqqarsarlualuni toqqamissaat. Arlalippassuarnik ingerlakusutanik kiisalu pingaaruteqartunik suliaq kiutissanik aallartissinnaasinnillu peqarpoq, kisianni ulluinnarni ingerlatsinermi suliaq passuaqarpoq, taamaattumillu pingaaruteqarpoq suliniutit amerlavallaat aallartinnginnissaat.

Lars Thorup nangippaq: - Suliniutit sorliit maannakorpiaq pingaartissallugit aalajangereerutta, taava aalajangertarparput kiina pisortaaqatigiinni imaluunniit pisortat

sulisunut qaninnerit suliniummik piginnituussanersoq, kiisalu aamma kiarpiaap suliniut ingerlatissaneraa suliniummik ingerlatseqatigiit peqatigalugit. Taamatut immikkoortitsineq pingaaruteqartorujussuovoq, tassami suliaq uninngaannartineqassanngimmat pisortat aalajangernissaat utaqqillugu. Maannakkut ingerlatsineq qiteqqupparput quppersakkamik suliaqarluta, tassani pineqarpoq suliniutit qanoq suliarineqartassanersut, upernaallu ingerlanerani suliniutinik aqutsisunik aamma aqutsisussanik pikkorissartitsivugut.

Suliniutinut allattoqarfik

Suliniutinut allattoqarfiup suliaq pingaarnerpaaq tassaavoq suliniutinik ingerlanneqartunik malinnaanissaq – suliniutit aallartinnerani suliniummik siunnersuutip allanneqarneraniit suliniutit naammassineranut tunniunneqarneranullu. Allattoqarfiup aamma suliniutit maluginiagassat qitiutittussaava ilinniartitsineq imaluunniit sungiusarneqarmissaq qulakkiissallugu, tamakkua pisariaqartinneqarpat. Taamaalilluta qulakkiissagatsigu suliniutit immaqqa ingerlalluarpallaanngitsut ilorraap tungaanut saatsinneqarmissaat. Maannakorpiaq pingaarnerpaajuvoq, Lars Thorup naggasiivoq, suliniutissanut siunnersuutinik suliarilluakkanik suliaqarmissarput, taamaalilluta suliniummik tunngasut tamaasa nassuiarsimassagatsigit, suliniutit aallartinneqarmissaa imaluunniit aallartinneqarinnissaat aalajangiiffigitinnagu. ■

LARS SVANKJÆR

Suliniut tassa sunaana?

Royal Arctic Linemi suliniut immikkuullarissuovoq, piffissami killilimmi ingerlanneqartarpoq kiisalu suliniummik anguniakkat aalajangersimaluinnartut isumaqatigiissutigineqartarput. Suliniut ingerlatsinermut atanginnera ersarilluinnarpoq, immikkoortortaqarfiit akimorlugit ingerlalluni, immikkoortunik assigiinngitsunik imaqarpoq kingunerisarlugulu nutaamik ineriartortitsineq imaluunniit atugarisanik pioreersunik allangortitsisarlugulu. Suliniut piffissami sivikinnerusumi sivisunerusumiluunniit ingerlanneqarsinnaavoq. Aqutsisoqatigiit nalilersortarpat suliaq suliniutit ingerlanneqassanersoq, taamaaliornikkullu suliniutit pillugit quppersakkami inassutigineqartut malinneqassapput.

Suliniut tamatigut piginnittoqartarpoq, tassalu taanna suliniummik akissuaanerpaatut inissisimasarpoq, suliniummik aqutsisoqatigeeqartarpoq aamma suliniummik pisortaq, taanna suliniummik piginnittumut imaluunniit suliniummik aqutsisoqatigiinnut taamaattoqarpat, toqqaannartumik akissuusaarpoq. Suliniummik aqutsisoqatigiit tassaapput suleqatigiit, taakku tamarmik suliniutit suliamut tunngatillugu pitsaasuunissaat qulakkiissavaat, isumaqatigiissimanerlu tunngavigalugu tamarmik tunniussaqaartussaapput.

Projekter i Royal Arctic Line A/S

I løbet af foråret har vi holdt kurser i projektledelse i Royal Arctic Line. Det er nemlig vigtigt at få udviklet en fælles projektkultur i rederiet, så vi får succes med de projekter, vi vælger at sætte i gang.

Økonomidirektør Lars Thorup, der varetager rollen som projektsekretariat i Royal Arctic Line, synes det er en meget spændende opgave: - Det er utroligt vigtigt at vælge projekterne ud med omhu. Der er så mange oplagte og vigtige projekter, som vi kunne gå i gang med, men vi har rigeligt travlt med den daglige drift, og derfor er det vigtigt, ikke at sætte for mange projekter i gang.

Lars Thorup fortsætter: - Når vi har besluttet hvilke projekter, vi vil prioritere lige

nu, beslutter vi, hvem i ledergruppen eller gruppen af mellemedere, der er ejer af projektet, og hvem der rent faktisk skal gennemføre projektet sammen med en projektgruppe. Denne adskillelse er meget vigtig, så hele arbejdet ikke kommer til at hænge på og afvente ledelsen. Vi er midt i en proces, hvor vi udarbejder en håndbog, der beskriver, hvordan vi arbejder med projekter, og her i foråret har vi udviklet kurser for nuværende og kommende projektledere.

Projektsekretariatet

Projektsekretariatets vigtigste opgave er at følge projekterne - lige fra projektets opstart med udarbejdelse af projektforslag til projektet er færdigt og afleveret. Sekretariatet skal også sætte fokus på de projekter, der kræver opmærksomhed, og at sikre uddannelse eller coaching, hvis det er nødvendigt. Sådan kan vi sikre at eventuelle nødlidende projekter kan komme tilbage på skinnerne igen. Det vigtigste lige nu, slutter Lars Thorup, er at vi får lavet grundige projektforslag, så alt omkring projektet er beskrevet, før vi beslutter, om et projekt skal sættes i gang eller ej. ■

◀ Eqqarsarlualuni suliniutit tullerriaamissaat kiisalu suut aallartinneqarnissaat, as-sorsuaq pingaaruteqarpoq aningaasaqarnermut pisortaq Lars Thorup oqarpoq

Det er afgørende, at vi nøje prioriterer, hvilke projekter, der skal sættes i gang, siger økonomidirektør Lars Thorup

Hvad er et projekt?

Et projekt i Royal Arctic Line er unikt, kører indenfor en begrænset tidsramme, og der er aftalt klare mål for projektet. Projektet er klart afgrænset fra driften, kører på tværs af divisionerne, det er komplekst og medfører nyudvikling eller forandring af eksisterende systemer. Et projekt kan være af kortere eller længere varighed. Det er ledergruppen, der vurderer om en opgave skal udføres som projekt, og dermed overholde anvisningerne i projekthåndbogen.

Et projekt har altid en projektejer, som er den øverst ansvarlige for projektet, en styregruppe og en projektleder, der refererer til projektejeren eller styregruppen, hvis der er en sådan. Projektgruppen er et team, hvor alle er ansvarlige for den faglige kvalitet i projektet, og hvor alle bidrager som aftalt.

Umiarsuup iternga silaannarimmi

Upernaap ingerlanerani amutitsinerit sisamat ulapiffiussapput

Umiarsuarnik amutitsinerit assigiinngitsut marluupput. Pilersaarutaareersut, tassa umiarsuit akuttunngitsumik sapaatit akunnerini marlunniit pingasut tikillugit misissorneqartarnerat iluarsaanneqartarnerallu, kiisalu aamma pilersaarusiomeqarsimangitsut, tassanilu umiarsuaq ajortoorsimatillugu imaluunniit ajoqusersimatillugu allarlunnamilluunniit ajoquteqalersimatillugu angalajunnaarsinneqaraangat.

Qujanartumik amutitsinerit pilersaarusiugaanngitsut akuttusuumik pisarput. Akerlianilli uper-naaq manna amutitsinerit pilersaarusiukkat sisamat ingerlanneqassapput. 'Pajuttaat', 'Irena Arctica' aamma 'Naja Arctica' tullinnguus-simapput kiisalu aamma umiarsuaatitta akornanni umiarsuaq nutaaq, Arctic Umiarq Linep pia 'Sarfaq Ittuk'. Royal Arctic Linep ingerlatsinerit immikkoortortaqaafiata Aalborgimiittup teknikkikkut ingerlatsineq ataqatigiissartar-paa taamaattumillu aamma amutisvinninnissat pilersaarusiortarlugit.

Amoqqatitsinerup nalaani ingerlatsinerit immikkoortortaqaarfik assigiinngitsunik pilersaarusiorkkanik misissuisarpoq iluarsaatassallu an-nertuut, angalernerup nalaani umiarsualivimmiinnermiluunniit suliarineqarsinnaanngitsut, suliarisar-paat.

Angalaleqqinnissamat akuersissut

Akuerineqarnissaq siunertarlugu misissuineq, tassaavoq suliffeqarfiup kikkunnulluunniit at-tuumassuteqanngitsup akuersissummik tunni-ussisartup umiarsuarmi assigiinngitsut misis-

soraangatigit, naggataatigullu akuersissutit nutarterlugit, taamaalliluni umiarsuaq angala-leqqinnissaminut akuerineqartarpoq. Akueri-neqarnissaq tunngavigalugu misissuinerit ukiut tallimakkaarlugit ingerlanneqartarput, kisianni piffissap taassuma qiteqqunnerani umiarsuit amuneqartussaapput, taamaattumik umiarsuaatigut agguaqatigiissillugu ukiut pingajuat af-faq qaangiukkaangat amuneqartarput. Piler-saarusiukkamik amutisinerit tamatigorluinna-ngajaq amusisussaannerit ataitillugu ingerlan-neqartarput.

Amutitsinerit imatut ingerlanneqartarput, umi-arsuaq ingerlatillugu amutitsivimmu isertinne-qartarpoq, tamatumalu kingorna taanna im-aarneqartarluni. Irena aamma Naja ima angiti-gaat amutitsisarfummi amuttitaraqarlutik. Sar-faq Ittuk aamma Pajuttaat amutisvinni amutit-tariaqanngillat, amuneqaannarsinnaallutilli, soorlu Nunatsinni umiarsualivinni aalisariutit taamak pineqartartut. Amutisvinni suliaqarneq nalinginnaasumik ulluni arlalialunnguani inger-lanneqartarpoq, suliassallu sinneri umiarsuup amutisviup eqqaani talitartarfiinnerani suliar-ineqartarlutik.

Royal Arctic Linemi ingerlatsinerit pisortaq Jens Boye oqaluttuarpog: - Amutisvimmik toq-qaaneq sisamanik tunngaveqartarpoq. Su-liassap suliarineqartussap suunera, sullap pit-saassusia, akigitinneqartussaq naggataatigullu piffissami pineqartumi inissaqartitsineq. An-nertuumik kanngussartaa suliarineqassappat, taava Europap kangiani amutisviit akikin-

rusarput, tamatumani pineqarlutik Polenimiut, taakkumi pikkorissuupput unammillersinnaa-sunillu akeqartitsisarlutik. Suliassat annikinne-ruppata kiisalu teknikkikumut tunngasuune-ruppata taava danskit amutisvii akikinnerusar-put, taamaalliluta piffissaq aningaasallu unga-sissumut angalassussaanninnerput pissuti-galugu sipaartar-pagut.

Sumi inissaqarpa?

Suliat pitsaassusiat sukumiisumik nalilersor-neqartarpoq, tamatumalu saniatigut piffissami tassanerpiaq inissaqartitsisoqarnersoq apeq-qaasaarluni. Maannakkut amutitsisernerit ingerlanneqaleruttorput, taamaattumik inger-latsinerit immikkoortortaqaarfiup periarfissat assigiinngitsorpasuit arlaat qinertariaqarpaat, amutisvik amutitsinerimik ingerlatsissusaq toq-qartinnagu. Imaassinnaavorlu umiarsuup tinu-gutitsinnissaa sapaatit akunneranik ataasin-naamik sioqqullugu tamanna aallajangerne-qartoq.

Umiarsuup inuttai umiarsuaq amutissimatillugu sulingiffeqartanngillat, akerlianilli. Amutisvimi sulisut peqatigalugu sulinerit ilaasarput, aammattaarlu namminneq suliarisassaminnik, umiarsuup amutinneqarnerata naannginnerani naammassisaqartussaallutik. Tamanna pisar-poq ullumi aalajangersimalluinnartumi, taa-maattumik ullut kingullit ulapaartoqarsinnaa-sarpoq. ■

ANE SOFIE OLSVIG

Frisk luft under kølen

Hårdt arbejde under forårets fire dokninger

Der er to slags dokninger. De planlagte, hvor skibene regelmæssigt kommer til service og eftersyn i to til tre uger, og så er der de ikke planlagte, hvor et skib tages ud af drift, fordi der er sket et uheld, et havari eller der er noget andet galt.

De ikke planlagte dokninger sker heldigvis ikke så tit. Til gengæld er der hele fire planlagte dokninger her i foråret. 'Pajuttaat', 'Irena Arctica' og 'Naja Arctica' står for tur, og det samme gør det nye skib i flåden, Arctic Umiaq Lines 'Sarfaq Ittuk'. Royal Arctic Lines driftafdeling i Aalborg koordinerer den tekniske drift og dermed også værftsopholdene.

Under en dokning foretager driftsafdelingen en række planlagte eftersyn og udfører de reparationer og forbedringer, der er så store, at de ikke kan finde sted under sejlsads og under ophold i havnen.

Godkendelse til at sejle videre

Et klasseeftersyn er når et uafhængigt, autoriseret klassificeringsselskab gennemgår en lang række ting på skibet og til sidst får fornyet certifikaterne, så skibet har lov til at sejle videre. Der er klasseeftersyn hvert femte år, men skibene skal i dok midtvejs, så alle vore skibe

er i gennemsnit i dok hver gang, der er gået to og et halvt år. Planlagte dokninger sker næsten altid i forbindelse med en dokning.

Dokningen sker ved at skibet sejles ind i en dok, der derefter tømmes. Irena og Naja er så store, at de skal i dok. Sarfaq Ittuk og Pajuttaat behøver ikke at sejle i dok, men kan trækkes på bedding, ligesom man gør det med fiskefartøjerne i de grønlandske havne. Arbejdet på beddingen eller i dokken tager oftest nogle få dage, og resten af arbejdet udføres, mens skibet ligger langs kaj ved værftet.

Driftschef i Royal Arctic Line Jens Boye fortæller: - Valget af værft afhænger af fire ting. Typen på det arbejde, der skal udføres, kvaliteten af arbejdet, prisen og endelig pladsmulighederne på det pågældende tidspunkt. Skal vi have lavet meget stålarbejde, får vi tit mest for pengene på de østeuropæiske værfter, herunder polske, der er dygtige og har konkurrencedygtige priser. Er det mindre og mere tekniske opgaver, kan det være billigere at bruge danske værfter, så vi ikke taber tid og penge på at sejle for langt.

Hvor er der plads?

Kvaliteten af arbejdet vurderes nøje, og derud-

over har pladsmulighederne på det pågældende tidspunkt betydning. Lige nu er det højsæson for dokninger, så driftafdelingen må jonglere rundt med mange muligheder, inden de finder det værft, der skal stå for den enkelte dokning. Det kan ske, at beslutningen først tages en uge før skibet skal i dok.

Besætningen holder ikke ferie, når skibet er i dok, tværtimod. De deltager i arbejdet sammen med værftets folk, og har også deres egne opgaver, som skal løses, inden skibet afslutter dokningen. Det sker på en fastsat dato, så der kan godt være travlt de sidste dage. ■

LARS SVANKVJER

Ingerlatsinermut Pisortaq Jens Boye
Driftschef Jens Boye

Qinnguartaasarneq

Containerersuaq qinnguartaassutaasartoq Skat i Danmarkip atortuisa nutaanerpaat ilagaat. Taakku suliassaasa ilagaat ilanngaaserisutut misissuineq

- Containerit, lastbiilit, biilit ininik angallasissutit: Suut tamamik matorsuakkut 4,6 meterinik portutigisukkut aamma 3 meterinik silitsigisukkut isersinnaasut qinnguartaarneqartarput. Lars Bomholt Poulsen Skat Århusimeersoq containerersuaq qinnguartaassutaasartoq pillugu taamak oqaluttu-arpoq, taanna qanittukkut Aalborgimi Grønlandshavnenimi atorneqarpoq.

Containerersuaq qinnguartaassutaasartoq Skat i Danmarkip atortuisa nutaanerpaat ilagaat. Taakku suliassaasa ilagaat ilanngaaserisutut misissuineq. Containerersuaq qinnguartaassutaasartoq pingaarnerutillugu qaartartunik missuisartussatut pissarsiarineqarpoq, tamatumunnga pis-sutaavoq ajortumeerininut annerusumik sillimaniarneq. Kisianni Lars Bomholt Poulsenip oqamera: - Sumiiffiit arlaannut tikissimagaangatta taava aamma suliassat allat ilanngutiinnartarpagut, taamaalillutalu anngiortumik nioqqutissat amerlasuut nassaarisarpagut.

Qinnguartaassutip suut tamaasa takusarpai

Tassami qinnguartaassutip suut tamaasa takusinnaavai – mikisuaqqat suugaluartut takusinnaavai, allaat 1 millimeteriinnartut portutigisut. Qinnguartaalluni sisak 30 cm-isut issutigisoq akimut takusinnaavaa, taamaattumik nassiussat assigiinngitsorpassuit ajornanngiivissumik suunersut takusinnaavai.

- Containerersuaq qinnguartaassutaasartoq misissuinissamut periarfissanik allanik tamanik taarsiinngilaq, kisianni tassaavoq sakkooq nutaaq, siusinnerusukkut pisinnaasanut naleqqiullugu allanik pisinnaasalik, siusinnerusukkummi poortukkat sunik imaqarnerisut misissussagaanni containeri imaaqqaarlugu misissorneqartarput.

Atortussat assigiinngitsut ilisarisarpai

Qinnguartaatip matuusarsua containeri ulillugu nal. akunneranut 1,5 kilometerinik sukkassuseqarluni ingerlasarpoq, qinngor-

nernillu sakkukitsunik iluaqutaalluurtunilli containerip takissusia tamakkerlugu qinnguatartarlugu. Aqutsivimmi issiasarput Skatimeersut immikkut ilisimasallit containerillu imarisai akimut isigalugit isiginnaarutikkut isiginnaartarpaat. Ilusaannaanngitsut isigisinnaavaat, kisianni aamma kinissussiat – tassa qanoq kinertiginerat – atortussani imerpalasuni aamma manngertuni tamani assigiinngitsuusartoq.

- Taanna tassaavoq uagut sakkorput 'iser-tuussaq', Lars Bomholt Poulsen nassuiaavoq. Tassami taanna angut suleqatinilu sungiusarneqarsimapput suut atortut atortussiallu tamaasa ilisarisinnaanngorlugit. – Assit isiginnaarlugit, nassiussisut ilanngutagaanni, sunik imaqarneranik nalunaarsukkami allassimasunut sanilluttarpagut. Taakkulu marluk imminnut ataqatigiinngikkaangata pilertortumik takusinnaasarpagut. Nalornigutta taava containeri ammartarparput, kisianni taamaattoqanngipatingerlatiinnartarparput assartorneqamerra kinguuaattooqqunagu.

CHRISTIAN GRAMBYE

Containerinut qinnguartaat angisooq biillersuup tungujortup, uut-tortaannermut atorunik imallip, saniaaniippoq.

Den store containerscanner ved siden af den blå lastbil, der gemmer alt måleudstyret

Containerinut qinnguartaatip aamma qinngornerit, containerip imaarisaanersut uut-torsinnaavai, tamannalu akuttunngitsumik misigineqartarpoq. – Ilaanneeriarluta qinngomernik radioaktivusunik sakkukitsunik malugisaqartarpugut, kisianni tamakku inertequtaanngillat. Nunatsinnut nassius-sat, soorlu makku assersuutigisinnaavagut radioaktivusunik imaqartartut, svejseriner-nik misissuiner-mut uuttortaati atorussat, nakorsaanner-mut atorut imaluunniit ikual-lattoqarneranik kalerrisaarutit nalinginnaa-sut.

Qinngornerit pissusissamisoortut usinit nalinginnaarsut

- Allat uffarfinni natissiat qinngomernik pi-lersitsisut, atorut-ta uuttorsinnaagai uanga

taamaallunga misigivara, Lars Bomholt Poulsen oqaluttuarpoq nangillunilu: - Kisianni tamanna tassaavoq qinngorneq pissusissamisoortoq uloriananngitsorlu, natissiat sananeqaataaningannersoq.

Containerip qinnguartaassutai aamma er-sigisariaqanngillat. Teknikkikkut ineriartor-neq pitsaaqutaalluni sakkukitsuararsuup-put uloriaanaateqanngilluinnarlutillu. Inuit, uumasut, nerisassat imaluunniit filmit ajoq-serneqarsinnaanngillat. Tamatuma sania-tigut qinnguartaanerit tamarnik isumma-minnik ingerlasarput, tassa inunnik najuut-toqartanngilaq imaluunniit eqqaaniittoqar-tarani qinnguartaat ingerlatillugu.

Containerinik qinnguartaatip akia isertuus-

saavoq, kisianni Lars Bomholt Poulsen isu-maqarpoq aningaasat akiliutigineqarsima-sat atorluarneqarsimasut: - Atortoqaler-pugut immikkut ikiutaasumik, tamatuma sulinerput pitsaanerusunngortippaa, tama-tumunngalu ilutigitillugu misissuisarneq pilertornerulerpoq, taamaalliluta usissat ingerlateqqinneqapallattussat kinguaat-toortittanngilagut.

Containerinut qinnguartaat Århusimiitin-neqarpoq, kisiannili Danmarkimi tamarni ator-neqartarluni. Taanna tassaavoq maan-nakkut nunarsuaq tamakkerlugu immikkut piginnaasaqarnerpaat marluusut aappaat. Aappaa Irlandimi pigineqarpoq. ■

Røntgensyn

Containerscanneren er et af de nyeste redskaber for Skat i Danmark, hvis opgaver også omfatter toldkontrol

- Containere, lastbiler, personbiler: Alt, der kan komme gennem den 4,6 meter høje og 3 meter brede port, bliver gennemlyst. Det fortæller Lars Bomholt Poulsen fra Skat i Århus om den store containerscanner, som forleden var i aktion på Grønlandshavnen i Aalborg.

Containerscanneren er et af de nyeste redskaber for Skat i Danmark, hvis opgaver også omfatter toldkontrol. Containerscanneren er primært anskaffet for at afsløre sprængstof, og er et led i den øgede sikring mod terrorisme. Men som Lars Bomholt Poulsen siger: - Når vi alligevel er et sted, kan vi lige så godt tage det andet med, og så finder vi mange smuglervarer.

Scanneren ser alt

Scanneren kan nemlig se alt - helt ned til genstande, der er 1 millimeter høje. Dens røntgensyn trænger gennem op til 30 cm stål, så den ser let gennem alle de forskellige forsendelser i en container.

- Containerscanneren er ikke en afløser for andre kontrolmuligheder, men et nyt værktøj, der kan noget, man ikke har kunnet før, hvor man skulle tømme en container og pakke alle forsendelser ud, hvis man ville kontrollere indholdet.

Genkender forskellige materialer

Scannerens port kører hen over containeren med 1,5 kilometer i timen og sender svage, men effektive, røntgenstråler i hele containerens længde. Inde i operatørvognen sidder eksperterne fra Skat og ser på skærbillederne af containerens indhold i tværsnit. De kan ikke alene se former, men også densitet - altså tætheden - som er forskellig for alle materialer, både i de flydende og i de faste materialer.

- Det er vores 'hemmelige' våben, forklarer Lars Bomholt Poulsen. Han og hans kolleger er nemlig trænet i at genkende alle slags genstande og materialer. - Vi sammenholder billedet med den laddningsinformation, som alle afsendere skal give. Og vi kan hurtigt se, når de to ikke stemmer. Er vi i tvivl, så åbner vi containeren, men ellers får den lov at komme videre, så transporten ikke forsinkes.

Containerscanneren kan også måle stråling, der kommer fra indholdet af containeren, og det oplever man ofte. - Nogle gange opdager vi svag radioaktiv stråling, men det er helt lovligt. Eksempler på forsendelser til Grønland, der indeholder radioaktive kilder, er udstyr til at kontrollere svejsninger, medicinsk udstyr eller ganske almindelige brandalarmer.

Naturlig stråling fra almindeligt gods

- Selv fliser har jeg oplevet afgive stråling, som udstyret kunne måle, fortæller Lars Bomholt Poulsen, og fortsætter: - Men det var en naturlig og ufarlig baggrundsstråling, der kom fra det materiale, som fliserne var lavet af.

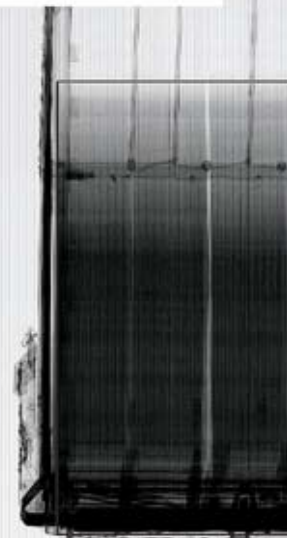
Man behøver heller ikke være bange for containerens røntgenstråler. Takket være den tekniske udvikling er de meget, meget svage og helt ufarlige. Hverken mennesker, dyr, mad eller film kan tage skade af dem. Derudover udføres alle scanninger automatisk, og der er ikke nogen personer til stede under eller i nærheden af scanneren, når den er i arbejde.

Prisen på containerscanneren er lidt af en hemmelighed, men Lars Bomholt Poulsen mener, at den er alle pengene værd: - Vi har fået et ekstra hjælpemiddel, som gør

vores arbejde bedre, og samtidig bliver kontrollen hurtigere, så vi undgår at forsinke det gods, som gerne skal hurtigt videre.

Containerscanneren har hjemsted i Århus, men bruges over hele Danmark. Lige nu er den blandt de to mest avancerede af sin art i hele verden. Den anden findes i Irland. ■

«SKAT SEt i gæster i en forsendelse med toldkontrol»

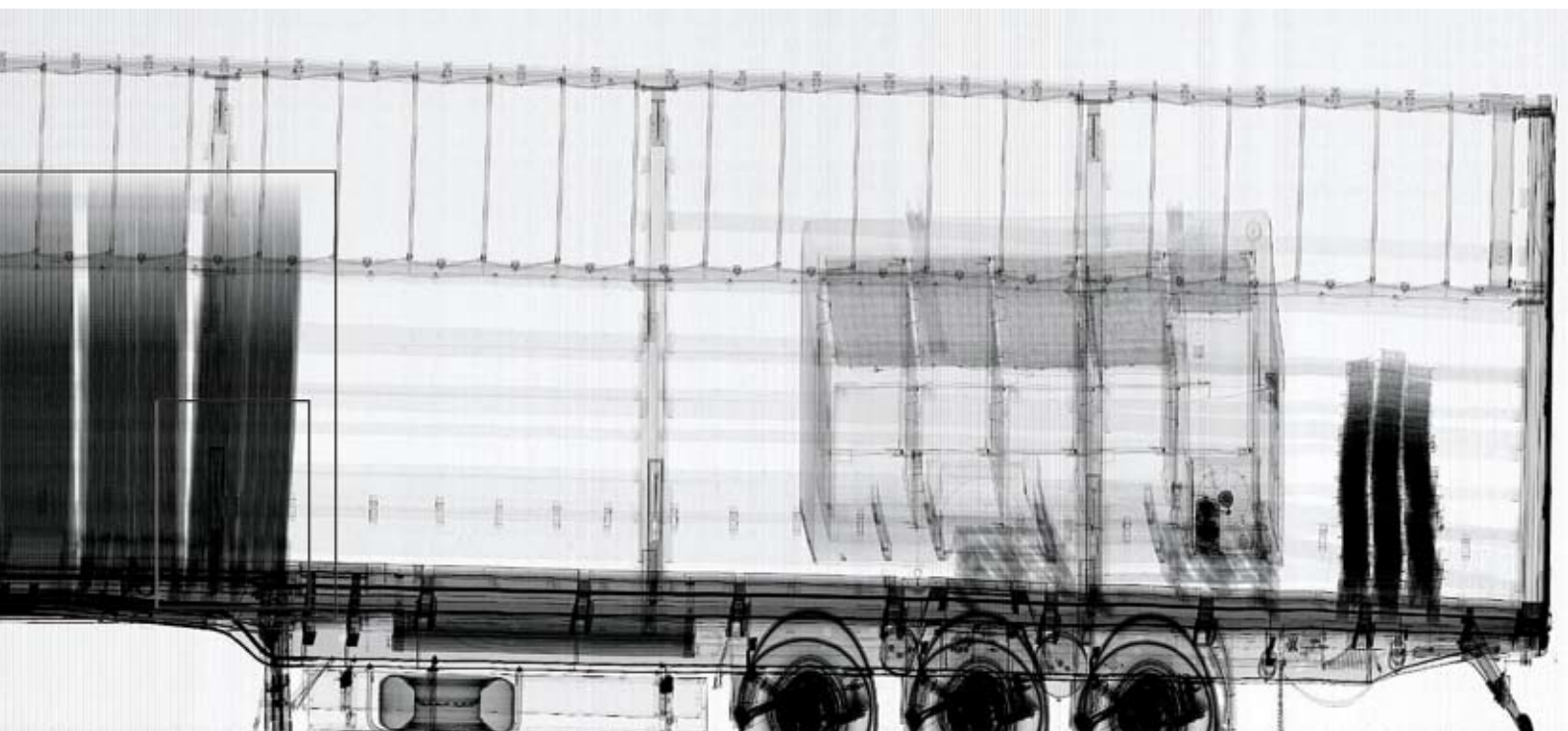
SKAT

CHRISTIAN GRAMBYE

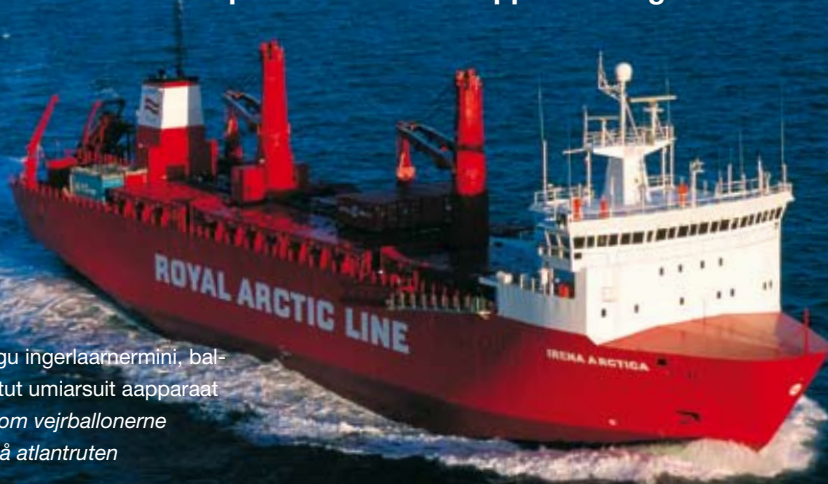
▲ Arctic Container Operationip truckiisa ilaat containeri qinnguartaqassanngorlugu inissippaa
En truck fra Arctic Container Operation placerer en container klar til scanning

Uani containerimi nillataartitsiviusumi cigaretsit 4,9 millionit toqqorsimapput, usit sinneri inerteqqutaanngikkartuarput. Asseq marsi 2006-imi assilisaavoq Aalborgimeersuananilu.
I denne kølecontainer var der gemt 4,9 millioner cigaretter i en ellers lovlig last. Billedet er fra marts 2006 og er ikke fra Aalborg.

Ballongit silasiutit pingaarutillit

Royal Arctic Linep imarpikkoortaatai ilasap qanoq inneranik katersuinermi pingaaruteqarput, tassa angalanermini allorniusaq avannamut 60o aqquasaarangamikku

Irena Arctica, Atlantikooq ikaarlugu ingerlaanermi, ballonginik silasiutinik qullartitsisartut umiarsuit aapparaat Irena Arctica er et af de skibe, som vejrballonerne opsendes fra, når skibet sejler på atlantuten

NORDAV-JULLITZ

- Atlantikorsuup qulaani – kilometerinik tallimanik, qulinik aamma tyvinik qutsitsigisumi - nunatta aamma Europap akornanni silap qanoq innera amerlasoorpassuarnik soqutigineqarpoq. Taamatut oqaluttuarpoq Nis Jepsen DMI-meersoq, Danmarks Meteorologiske Institut, taanna Irena Arcticami ikisimaqqammerpoq umiarsuarmi DMI-p atorutitut tunngatillugu.

- Ingammik allorniusap avannamut 60° eqqaani naqitsiniisaffiit arlalippassuit pilersarput, taamaattumik paasissutissat katersorneqarsinnaasut amerlasuunik pilerigineqarput, angut taanna oqaluttuarpoq. Ukioq kaajallallugu Royal Arctic Linep umiarsuaatai marluk, nunatta aamma Danmarkip akornanni angalasartut, containerimik mikisumik useqarput, tassangaanniit ballongit silasiutit qullartinneqartarlutik.

Ilisimasat piuanegarlutut

Paasissutissat ballongit silasiutineersut arlalippassuarnut ator-neqarsinnaapput. Umiarsuit sukut ingerlanissartik aalajangersinnaavaat, taamaallutik silarluk unguartersinnaagamikku, nunamili silasiortut silap qanoq innissaanik ilimasaarutinik tutsuiginarnerusunik tuniorarsinnaavaatigut.

Timmisartut paasissutissat nutaarluinnaat iluaqutigisarpaat, anorersuit sakkortuut qanoq portutigisumiinnerat aammalu qanoq sakkortu-tiginerat pissarsiarinnaagamikkit. Taakku anorersuit jetstrømmik taaneqartartut tappavani aalajangersimasumik qutsissuseqartumi isorartooruaq ingerlavigisarpaat. Timmisartup Atlantikup qulaani anori taamaattoq eqqortoq aqqusaarpagu, timmisartuutileqatiguit or-sussamik annertuumik sipaaruteqarsinnaapput.

Taamaattumik apeqqutaavallaangilaq ballongimik qullartitsineq ataaseq 2.000 koruuninik naleqartarmat, ullup unnuallu ingerlanerani sisamariarluni qullartitsisoqartarpoq. Ballongi 22 kilometerisut qut-sitsigisumut qullartinneqartarpoq, tamaanga killikkaangat silaannaap naqitsinikitsup ima pullatsitsigisarpaa qaartillugu qaarangami imaanut nakkartarpoq.

Sondemit uuttortarneqartarput kiassuseq/nillissuseq, naqitsineq, isu-gutassuseq, anorip sammivia kiisalu anorip sakkortussusia, paasis-sutissat tamakku umiarsuarnut nassiinneqartarput, tassangaanniit paasissutissat DMI-mut ingerlateqqinneqartarlutik, tassani misis-sorneqartarput ingerlateqqinneqarlutillu DMI-llu silap qanoq innera-nut takussutissiaanut ikkussorneqartarput.

Iseritit aamma aningaasartuutit avinneqartarput

Silap qanoq innerani paasissutissanik atuisartut atuinertik tunngavi-galugu akiliuteqartarput. Soorlu assersuutigalugu timmisartuutileqatiguit ungasissuliartutik aqqudiminni qulaassinitik tamaasa akiliuteqar-tarput. Umiarsuarni aquttut, ballonginik silasiutinik qullartitsinermik suliaqartartut, suliaqarnerminnut tunngatillugu akissarsitinneqartar-put, taamaattumik aningaasaqarniarneq tunngaveqarpoq isertitanik aningaasartuutinillu naleqqussakkamik avitsisarnermik.

Nis Jepsen misigisimavoq umiarsuup inuttai aamma Royal Arctic ajunngitsumik suleqatigillutik: - Atortunik umiarsuarmiittunik arlaatigut ajutoortoqaraangat umiarsuarmiut assut ikiukkumasarput, ajortittul-lu ingerlaannaq iluarsaattarpaat, tamanna ajornangippat. Tamanna luaqutaasartorujussuovoq, taamaangippat umiarsuit umiarsualivis-sinnissaat utaqqisariaqassagaluaratsigu piffissallu ingerlanerani paa-sissutissanik annaasaqassalluta, taamak oqaluttuarpoq.

Paasissutissat ilaat allatut katersorneqarsinnaanngillat, taamaallaat umiarsuarniit, summiffimmiittumit ballongit silasiutit atorlugit: - Ukiut arlallit qaangiuttut nalilerneqarpoq silap pissusianut paasissutissat taakku satellittit atorlugit uuttortaanikkut aanneqarsinnaanersut, mi-sissuineq tamanna suli ingerlanneqarpoq. Timmisartut aamma uut-tuteqarput tinginermi aamma minnermini, silap qanoq inneranik uuttortaanermut tapertaasinnaasunik. Paasissutissat piuanegar-nersaasa ilaat - tassalu anorip sammivia aamma sakkortussia - qut-sissutsini assigiinngitsuniittoq, maannaku taamaallaat ballonginik silasiutinik Royal Arctic Linep umiarsuaataanit qullartinneqartartunit uuttortarneqarsinnaavoq. ■

Vigtige vejrballoner

Royal Arctic Lines skibe spiller en vigtig rolle i indsamling af vejrdata, når deres rute krydser 60° nord.

- Der er rigtigt mange, der er interesserede i, hvordan vejret er over Atlanterhavet mellem Grønland og Europa - fem, ti og tyve kilometer oppe i luften. Det fortæller Nis Jepsen fra DMI, Danmarks Meteorologiske Institut, som netop har været ombord på Irena Arctica i forbindelse med det udstyr, som DMI har på skibet.

- Især omkring 60° nord opstår der mange lavtryk, så den information, der kan indsamles, er efterspurgt af mange, fortæller han. Året rundt har to af Royal Arctic Lines skibe, der sejler på ruten mellem Grønland og Danmark, en lille container ombord, hvorfra der opsendes vejrballoner.

Efterspurgt viden

Informationerne fra vejrballonerne kan bruges til mange forskellige ting. Skibene kan planlægge deres ruter, så de går uden om dårligt vejr, og på land kan meteorologerne give os mere præcise vejrudsigter.

Flytrafikken har fordel af dugfrisk information om højden og styrken af jetstrømmene, de kraftige vinde, der blæser over lange afstande i bestemte højder. Når et fly kan fange den rigtige jetstrøm over Atlanterhavet, kan flyselskaberne spare store mængder af brændstof.

Derfor gør det ikke så meget, at det koster op mod 2.000 kr, hver gang en ballon med sonde sendes op i luften, og det sker op til fire gange i døgnet. Ballonen stiger til omkring 22 kilometers højde, før den er udvidet så meget af det lave lufttryk, at den springer og går tabt i havet.

Sonden måler temperatur, tryk, fugtighed, vindretning og vindstyrke, og sender informationerne til skibet, der sender dataene videre til DMI, som fortolker, transmitterer og indarbejder de nye data i DMI's vejrmodeller.

Indtægterne og udgifterne deles

Brugerne af vejrdata betaler efter forbrug. For eksempel betaler flyselskaberne per overflyvning for deres langdistanceruter. Styr-

▲ Ballongi silasiut sondemik atortulik Royal Arctic Linep umiarsuaataanit qullartinneqartog
Vejrballon med sonde opsendes fra et af Royal Arctic Lines skibe

mændene på skibene, der står for opsendelsen af vejrballonerne, bliver betalt for deres arbejde, så økonomien er baseret på en rimelig fordeling af indtægter og udgifter.

Nis Jepsen oplever et rigtigt godt samarbejde med besætningerne og Royal Arctic: - Hvis der opstår et problem med udstyret, er de utroligt hjælpsomme på skibene og får det repareret med det samme, hvis det kan lade sig gøre. Det er en stor hjælp, for ellers skal vi vente til skibet kommer i havn og så mister nogle data undervejs, siger han.

Nogle data kan ikke indsamles på anden måde end fra vejrballoner fra et skib, der er på stedet: - For en del år siden vurderede man, om disse vejrdata kunne hentes med satellitmålinger, og det undersøger man stadig. Fly, der letter og lander, har også sensorer, der bidrager med måling af de meteorologiske parametre. Nogle af de mest efterspurgte data, som vindretning og vindhastighed i forskellige højder, indsamles for tiden kun med de vejrballoner, der sendes op fra Royal Arctic Lines skibe. ■

Imaq aamma silaannaap allanngoriartornera

'Nuka Arctica' immap silaannarmut qanoq pingaaruteqartiginera pillugu paasissutissanik ilisimatuut katersuuppai

Nuka Arcticap naqqamigut putoqarpoq. Qujanartumilli putu mikisuararsuvoq pi-aaralunilumi tassunga inissinneqarsima-voq. Nunarsuaq tamakkerlugu ilisimatusar-fut Nuka Arcticap maskinaqarfiani atortu-nik inissiisimapput, taakku umiarsuaq ingerlaartillugu umiarsuup aqquataani imaa-niit misiligutinik tigooqqaasarpur. Atortut immap qanoq annertutigisumik kultveilte-mik, aamma taaneqartartoq CO², tigoo-raanersoq.

Imaq silaannarmut pingaaruteqarpoq

CO² pinnguutaavoq nunarsuup kissatsikki-artererata ineriartorneranut pingaarute-qartoq, kiisalu ilisimatuut imminnut apeq-qutigisaat tassaavoq tamatumunnga tun-ngatillugu immap qanoq sunniuteqarnera? Imaani immamut CO² akuliuttarpoq sunni-utaaruttarlugulu, tamannalu silaannaap al-lanngujaanneranut iluaqutaavoq. Uuttor-taaneerilli takutippaat sumiiffinni immap ilaa-ni ukiut tullerit ingerlaneranni taamatut akuliuttarnera annikilliarorsimasoq. Misis-suineri siunertaasoq tassaavoq paasis-sallugu taamaattoqarnerata qanoq anner-tutiginer, soq taamaattoqartarnerasoq, kiisalu aamma tamanna silaannarmut qa-noq sunniuteqarsinnaanersoq.

Immamut CO²-p akuliussinnaassusia soq annikilliarpor?

Nuka Arcticami kiisalu umiarsuarpassuarni allani, ilisimatusarnermi atortunik nassa-taqartuni uuttortaanerit, tamatuma akine-qarsinnaaneranut iluaqutaasinnaapput, ki-sianni piffissami sivirusiumiussaaq. Suliniut taanna maannakkut ingerlanneqartoq taa-guuteqarpoq 'CarboOcean'. CarboOcean EU-mit aningaasalersorneqarpoq, ilisima-tuullu aamma universitetit makkunaneersut peqataapput Norge, Frankrig, Tyskland, England, Spanien aamma USA.

Ilisimatuup Are Olsenip Bergenimi Univer-sitetimeersup Nuka Arcticami CO²-mik uuttortaanerit ingerlappai. Taanna oqalut-tuarpoq atortut ikkussorneqarsimasut uut-tortaanerillu 2005-imiilli ingerlanneqalersi-masut. Pilersaarut CarboOcean 2009-mi taamaattissaaq, neriuutigaali uuttortaanerit ingerlanneqaannarnissaannut aningaasa-nik pissarsinnaassalluni. Maannakkumul-lu uppernarsineqareerpoq Atlantikup Avan-naani immap malunnartumik CO²-mik akuliussinnaanera suujunnaarsitsisinnaa-neralu annertuumik annikillimasoq, kisi-anni soq taamaattoqarnerasoq nassuias-sallugu sulisiusippallaarpoq.

Ilisimatusarnikkut misissuiffik imaatigut angalasoq

CarboOcean tunngavigalugu CO²-mik uut-tortaanerit Nuka Arcticami ilisimatusar-nikkut misissuineq ingerlanneqartoq ki-siartaanngilaq, tassami Nuka Arctica oqaa-tigineqarsinnaavoq ilisimatusarnikkut mi-sissuiffiusoq imaatigut angalasoq. Immap taratsumik akoqassusia kiisalu immap sar-faa aamma uuttortarneqarput.

Paasissutissat tamarmik katersorneqartar-put ilisimatuunullu ingerlateqqinneqartarlutik, satellittikkut imaluunniit umiarsuaq umi-arsualivimmut pereeraangat. Atortorissaa-rutit immikkorluinnaq ittut automatiskimik ingerlasuuppup ingerlanerullu nalaani pas-sunneqartariaqarnatik, kisianni umiarsuup inuttai – ingammik maskiinaqarfimmiittut – malinnaappup ingerlaarnemilu arlaannik pisoqassagaluarpat ikiuunnissaminnut pia-reersimallutik.

Paasisat tigoorneqartut silaannaap ilisi-matusarfigineqarneranut pingaaruteqar-put, Nuka Arctica misissuineri aallavi-gissallugu tulluurtuuvooq, tassami umiarsu-aq piffissami annertunerusumi aalajanger-simasumik Atlantikup Avanna aqquutigalugu angalasarami. ■

▲
Ilisimatusarnermi misissuissutit Nuka Arcticap
maskinaqarfiani inikillisaagaallutik inissisimapput
Forskningsudstyret på sin trange plads i maskin-
rummet på Nuka Arctica

Havet og klimaforandringerne

'Nuka Arctica' indsamler vigtige data om havets betydning for klimaet til forskerne

Der er hul i bunden af Nuka Arctica. Heldigvis er hullet meget lille og anbragt der med vilje. Internationale forskere har installeret udstyr i maskinrummet på Nuka Arctica, der tager prøver fra vandet under skibet, mens det sejler. Udstyret måler havets evne til at optage kulstoft, der også kaldes CO².

Havet er en vigtig faktor for klimaet

CO² er en vigtig faktor i udviklingen af den globale opvarmning, og et af de spørgsmål, forskerne stiller sig, er hvilken rolle havene spiller i den sammenhæng? Havvand optager og neutraliserer CO², hvilket er godt for et stabilt klima. Imidlertid viser målinger, at omfanget af optagelsen er faldet over en årrække i nogle havområder. Målet med undersøgelserne er at afgøre, i hvor høj grad det er tilfældet, hvorfor det sker, og hvad det kan betyde klimamæssigt.

Hvorfor falder havets evne til at optage CO²?

Målingerne på Nuka Arctica og de

mange andre skibe, der medfører forskningsudstyr, kan være med til at give svarene, men det tager tid. Det nuværende projekt hedder 'CarboOcean'. CarboOcean er finansieret af EU, og involverer forskere og universiteter i Norge, Frankrig, Tyskland, England, Spanien og USA.

Forsker Are Olsen fra Universitetet i Bergen står for CO²-målingerne på Nuka Arctica. Han fortæller at man installerede udstyret og startede målingerne i 2005. CarboOcean programmet slutter i 2009, men han håber at få penge til at fortsætte målingerne. Allerede nu har man fået bekræftet, at vandet i Nordatlanten har mistet en markant del af sin evne til at optage og neutralisere CO², men det er for tidligt til at kunne forklare, hvorfor det sker.

En flydende forskningsstation

CarboOcean-målingerne af CO² er ikke det eneste forskningsprojekt, der kører på Nuka Arctica, der nærmest er en fly-

dende forskningsstation. Både vandets saltindhold og havstrømmene bliver målt.

Alle data opsamles og sendes videre til forskerne, enten via satellit eller når skibet kommer i havn. Det avancerede udstyr er automatisk og behøver ikke betjening undervejs, men skibets besætning - særlig i maskinrummet - følger med og er klar til at hjælpe til, hvis der sker noget undervejs.

Den viden der indhentes, er vigtig for klimaforskningen, og Nuka Arctica er velegnet som platform for undersøgelserne, fordi skibet i lange perioder sejler i fast rutefart over Nordatlanten. ■

Royal Arctic Linep ullorsiutai

2007

Januaari

Qaqortumi assartugalerisoq Jakob Petersen januaarip aallaqqaataani ukiunik 40-nngortorsiorluni nalliuttorsiorpoq
Niels Pedersen Nuummi IT-mut immikkoortorta qarfimmij januaarip aallaqqaataani IT-lerisutut sulilerpoq
Stig Brahe Sørensen Nuummi IT-mik ingerlatsivimmi januaarip aallaqqaataani supportmedarbejderitut sulilerpoq
Per Andreassen Nuummi Royal Arctic Linemi inspektøritut januaarip aallaqqaataani sulilerpoq

Februaari

Uummannami quersualerisoq Hans Peter Sigurdsen februaarip arfermani 50-inik ukioqarlerluni inuissiorpoq
René Overballe RALIN-ip aningaasaqarnermut immikkoortorta qarfiani februaarip 15-iani bogholderimi allaffimmiutut sulilerpoq
Narsami umiarsualivimmi formandi februaarip 13-iani 60-inik ukioqalerluni inuissiorpoq
RALIN-imi Aalborgimi pisortap allattaa Gitte M. Hansen februaarip 20-ani ukiunik 25-nngortorsiorluni nalliuttorsiorpoq

Marsi

ACO-mi assartugalerisoq Uffe Brendt Jensen marsip 20-ani 50-inik ukioqalerluni inuissiusaaq

Maaji

Aasianni Royal Arctic Havneservice-mi sulisoq Knud Nielsen sulinermini ukiunik 40-nngortorsiorluni nalliuttorsiusaaq

Royal Arctic Lines kalender

2007

Januar

Terminalmedarbejder i Qaqortoq Jakob Petersen havde 40 års jubilæum den 1. januar
Niels Pedersen er ansat som IT medarbejder i IT afdelingen i Nuuk den 1. januar
Stig Brahe Sørensen er ansat som IT-drifts supportmedarbejder i IT afdelingen i Nuuk den 1. januar
Per Andreassen er ansat som inspektør i Royal Arctic Line i Nuuk den 1. januar.

Februar

Godsforvalter i Uummannaq Hans Peter Sigurdsen fyldte 50 år den 6. februar
René Overballe er ansat som bogholderiassistent i økonomi-afdelingen i RALIN den 15. februar
Havneformand i Narsaq Otto Kielsen fyldte 60 år den 13. februar
Direktionssekretær i RALIN i Aalborg Gitte M. Hansen havde 25 års jubilæum den 20. februar

Marts

Terminalarbejder i ACO Uffe Brendt Jensen fylder 50 år den 20. marts

Maj

Knud Nielsen i Royal Arctic Havneservice i Aasiaat har 40 års jubilæum den 10. maj

Sarfaq Ittuk

Arctic Umiaq Line

'Sarfaq Ittuk' tassaavoq Arctic Umiaq Linep nutaap, januaarip aallaqqaataa 2007 aallartittup, umiarsuuaatituaa.

Ulloq marsip 29-at ukioq manna aallarnerfigalugu 'Sarfaq Ittuk' ilaasunik angallassilluni Nunatta Kujataanit aamma Ilulissat akornanni angalalissaaq.

Arctic Umiaq Line 50 %-imik Royal Arctic Linemit aamma 50 %-imik Air Greenlandimit pigineqarpoq.

Angissusia	2.118 t
Imartussusia	817 ton
Itsernga	3,70 m
Takissusia	73,00 m
Ilaasorisinnaasai	246
Initami inissat	104
Ineeqqani inissat	80
Akikinnermi innangaffiit	62
Sukkassusia	11,5 knob

Sarfaq Ittuk

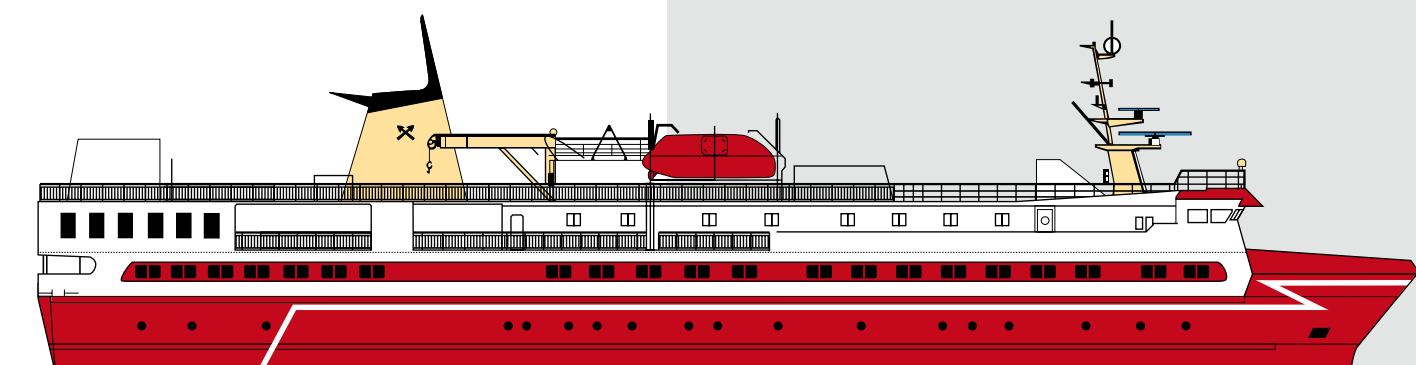
Arctic Umiaq Line

'Sarfaq Ittuk' er det eneste skib i det ny Arctic Umiaq Line, der begyndte at operere den 1. januar 2007.

Fra og med den 29. marts i år vil 'Sarfaq Ittuk' sejle fast rute-fart med passager mellem Sydgrønland og Ilulissat.

Air Greenland og Royal Arctic Line ejer hver 50% af Arctic Umiaq Line.

Bruttotonnage	2.118 t
Nettotonnage	817 ton
Dybgang	3,70 m
Længde o.a.	73,00 m
Antal passagerer	246
Kahytspladser	104
Kupépladser	80
Liggepladser	62
Servicefart	11,5 knob

Europamiuni pisisut siullersaat

Royal Arctic Line A/S tassaavoq Daikin-ikkunnit Europami nillartaartitsivissuarnik pisisut siullersaat

Containerit pillugit Hamborgimi isumasioqatigiinnemi Intermodal 2006-imi Container Managementimi allaffimmi pisor-tap Esben Jakobsenip Royal Arctic Linemilu suleqataasa Daikiniminggaanneersut naapippaat. Daikin tassaavoq nillartaartitsivissuit, nalinginnaasumik reefereenik taasakkatta nillusaataannik maskiinaannik sanaartortoq.

Katerisimaamerup nalaani Esben Jakobsen Daikiniminggaanneersunit eqqaamassutissamik tunisippoq, tamatumunnga pissutaavoq Royal Arctic Line tassaamat piginneqatigiiffik Europamiuni siullersaalluni Daikinimit atortussanit taamak it-tunik pisiaqaaqartoq. Tamannalu pivoq 2002-mi. Royal Arctic Line ulloq manna tikillugu containerinik Daikinimeersunik 565-inik pisiaqareerpoq, januaarimilu 2007 suli allat 75-it aamma tunniunneqartussaapput, katillugit 640-nik amerlasuseqalissallutik. ■

Første europæiske kunde

Royal Arctic Line A/S var den første kunde i Europa, der købte kølemaskiner af Daikin

Under containerkonferencen Intermodal 2006 i Hamborg mødtes kontorchef Esben Jakobsen fra Container Management og hans kolleger i Royal Arctic Line med repræsentanter fra Daikin, der producerer kølemaskiner til frysecontainere, som vi i daglig tale kalder reefere.

Under sammenkomsten fik Esben Jakobsen overrakt en mindeplade af repræsentanterne for Daikin, fordi Royal Arctic Line er det første selskab i Europa, der har købt Daikin units. Det skete tilbage i 2002. Royal Arctic Line har til dato købt 565 Daikin units, og får leveret yderligere 75 i januar 2007, i alt 640 enheder. ■

Esben Jakobsen saamerliup tullia Daikinimeersut ilagalugit kiisalu aamma Daikinimit eqqaamassutissaminnik allat tunisittut ilagalugit.

Esben Jakobsen, nummer to fra venstre, med repræsentanter for Daikin og de andre modtagere af Daikins mindeplade.

